

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің докторанты Асанханова Жанна Жеткербайқызының 8D01201 – Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу білім беру бағдарламасы бойынша (PhD) философия докторы дәрежесін алу үшін дайындаған «Цифрлық ортада мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеу» тақырыбындағы диссертациясына

АНДАТПА

Зерттеудің тақырыбы: Цифрлық ортада мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеу.

Зерттеудің мақсаты: цифрлық ортада мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеуді теориялық-әдіснамалық негіздеп, әдістемелік кешенін даярлау, тәжірибелік эксперименттік жұмыс барысында сынақтан өткізу, әдістемелік ұсыныстар беру.

Зерттеудің міндеттері:

1. Цифрлық ортадағы мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің теориялық-әдіснамалық негіздерін нақтылау;

2. Балалардың қауіпсіздігін цифрлық ортада педагогикалық сүйемелдеудің экожүйелік әлеуетін анықтау;

3. Цифрлық ортада мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеудің құрылымдық-мазмұндық моделін жасау;

4. Цифрлық ортада мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеу мақсатындағы тәжірибелік-эксперименттік жұмыс барысында әдістеменің тиімділігін тексеру және ұсыныстар даярлау.

Зерттеудің нысаны: мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздік дағдыларын дамыту үдерісі.

Зерттеу пәні: мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін цифрлық ортада педагогикалық сүйемелдеу әдістемесі.

Зерттеудің әдістері: Зерттеуде қойылған міндеттерді шешу мен болжамды тексеру үшін теориялық және тәжірибелік-эксперименттік әдістер кешені қолданылды: ғылыми еңбектерде көрініс тапқан қауіпсіздік, кибергигиена, педагогикалық сүйемелдеу бойынша әртүрлі ғылыми ой пікірлерді кешенді түрде зерттеу, теориялық талдау, синтездеу, жалпылау, контент талдау, модельдеу әдістері қолданылды;

- теориялық әдістер: философиялық, педагогикалық, психологиялық, әдістемелік зерттеулер мен ғылыми еңбектерге талдау, жинақтау, жүйелеу, салыстыру, контент талдау, педагогикалық модельдеу, құрылымдау, ассоциациялау;

- эмпирикалық әдістер: сауалнама, бақылау, тестілеу, зерттеушілік тапсырмаларды талдау, өзіндік бағалау, алынған сандық, сапалық нәтижелерге математикалық статистикалық талдау жасау.

Қорғауға ұсынылатын негізгі қағидалар (дәлелденген ғылыми болжамдар және жаңа білім болып табылатын басқа да тұжырымдар):

1. Цифрлық ортада мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеу мәселесінің теориялық-әдіснамалық негіздері айқындалып, зерттеліп отырған құбылыстың ғылыми мәні кешенді педагогикалық тұрғыдан нақтыланды.

Зерттеу барысында цифрлық ортадағы бала қауіпсіздігі мәселесі философиялық, психологиялық, педагогикалық және әлеуметтік-педагогикалық ілімдер негізінде талданып, оның мектепке дейінгі білім беру жүйесіндегі орны мен маңызы жүйеленді. Осыған сәйкес «орта», «цифрлық орта», «қауіпсіздік», «қауіпсіз мінез-құлық», «педагогикалық сүйемелдеу» ұғымдарының өзара логикалық байланысы ашылып, мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың цифрлық кеңістіктегі әрекетін жас ерекшелігі, психологиялық қорғалуы, әлеуметтік тәжірибесі және қауіпсіз мінез-құлық мәдениетімен бірлікте қарастырудың ғылыми алғышарттары негізделді.

2. Мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың цифрлық ортадағы қауіпсіздігін қамтамасыз етудің педагогикалық мүмкіндіктері экожүйелік көзқарас негізінде анықталып, педагогикалық сүйемелдеу үдерісінің тиімді шарттары дәйектелді.

Цифрлық ортадағы қауіпсіздік баланы тек шектеу немесе бақылау арқылы қорғау емес, оның цифрлық кеңістіктегі тәжірибесін дұрыс ұйымдастыру, қауіп-қатерді тануға үйрету, сақтық әрекеттерін қалыптастыру және ересектермен сенімді қарым-қатынас орнату арқылы жүзеге асатын жүйелі педагогикалық үдеріс ретінде қарастырылды. Зерттеу нәтижесінде бала, педагог, ата-ана, цифрлық білім беру ресурстары және тәрбиелік орта арасындағы өзара ықпалдастықтың маңызы анықталды. Бұл өзара байланыс мектепке дейінгі ұйымдағы педагогикалық жұмыс мазмұнын отбасымен серіктестік, қауіпсіз заттық-кеңістіктік орта, интерактивті ойындар, жағдаяттық тапсырмалар және түсіндіру жұмыстары арқылы ұйымдастыруға мүмкіндік беретіні дәлелденді.

3. Цифрлық ортада мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеудің құрылымдық-мазмұндық моделі әзірленіп, оның компоненттері өзара сабақтастықта жүйеленді.

Ұсынылған модель мақсаттық-бағдарлы, мазмұндық, ұйымдастырушылық-әрекеттік және нәтижелік компоненттерден тұрады. Модельдің мазмұны балалардың цифрлық қауіпсіздік туралы бастапқы түсініктерін қалыптастыруға, цифрлық қауіп-қатерлерді ажыратуға, қауіпсіз мінез-құлық тәсілдерін меңгеруге, қауіпті жағдаяттарда ересекке уақтылы жүгінуге және цифрлық ортада сақтық мәдениетін көрсетуге бағытталды. Құрылымдық-мазмұндық модель педагогикалық шарттар, әдістер, құралдар мен жұмыс формаларының біртұтас жүйесін қамтып, мектепке дейінгі ұйым тәжірибесінде балалардың цифрлық қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеуді мақсатты әрі жүйелі ұйымдастыруға негіз болды.

4. Мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың цифрлық ортадағы қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеуге арналған әдістеменің мазмұны

ғылыми негізде әзірленіп, оның тиімділігі тәжірибелік-эксперименттік жұмыс барысында дәлелденді.

Зерттеу барысында балалардың цифрлық қауіп-қатерлерді тану, қауіпсіз әрекет тәсілдерін меңгеру, цифрлық ортада сақтық таныту және күнделікті өмірлік жағдаяттарда қауіпсіз мінез-құлық үлгілерін қолдану деңгейін арттыруға бағытталған әдістеме жасалды. Әдістemenің тиімділігі тәжірибелік-эксперименттік жұмыс нәтижелері арқылы тексеріліп, ұсынылған педагогикалық сүйемелдеу жүйесінің балалардың цифрлық қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыруға оң ықпал ететіні анықталды. Зерттеу нәтижелері негізінде мектепке дейінгі ұйымдарда қолдануға арналған ғылыми-әдістемелік ұсыныстар жүйеленді.

Зерттеу нәтижелері ретінде «Мектеп жасына дейінгі балалардың киберқауіпсіздік дағдыларын интерактивті ойындар арқылы дамыту» оқу-әдістемелік құралы, «CyberBalapan» білім беру стартапы, педагог-тәрбиешілерге арналған «Цифрлық ортадағы қауіпсіз балалық шақ» оқу-әдістемелік құралы, ата-аналарға арналған «Экран артындағы әлем: балаңызды қорғауға көмектесетін 10 қадам» нұсқаулығы әзірленді.

Зерттеу нәтижелерін мектепке дейінгі ұйымдарда, педагогикалық колледждер мен жоғары оқу орындарында пайдалану мүмкіндігі бар.

Зерттеудің негізгі нәтижелерінің сипаттамасы: Зерттеу нәтижелерінің сенімділігі мен негізділігі ғылыми аппарат құрамдас бөліктерінің зерттеу мазмұнымен өзара үйлесімділігі арқылы айқындалды. Сонымен қатар жұмыстың теориялық-әдіснамалық базасының жүйелі құрылуы, зерттеу барысында басшылыққа алынған ғылыми тұғырлар мен қағидалардың мазмұндық тұрғыдан нақты ашылуы зерттеу сапасын қамтамасыз етті. Зерттеу міндеттерін шешуде теориялық және эмпирикалық әдістердің кешенді әрі мақсатқа сай қолданылуы алынған нәтижелердің нақтылығын күшейтті.

Жинақталған ғылыми деректердің дәйектілігі мен шынайылығы олардың бірнеше кезең бойынша сараланып, өзара салыстырылуы арқылы дәлелденді. Сондай-ақ отандық және шетелдік ғалымдардың ғылыми көзқарастары мен тұжырымдамаларына жан-жақты талдау жасалып, зерттеу мәселесіне сәйкес авторлық пайымдаулар мен анықтамалар ұсынылды. Тәжірибелік-эксперименттік жұмыстың қорытындылары математикалық-статистикалық өңдеу тәсілдері арқылы нақтыланып, анықтау және қалыптастыру кезеңдеріндегі нәтижелердің динамикалық өзгерістері салыстырмалы түрде айқындалды. Нәтижесінде зерттеу барысында ұсынылған ғылыми болжамның дұрыстығы тәжірибе жүзінде тексерілді.

Алынған нәтижелердің жаңалығы мен маңыздылығын және ғылыми даму бағыттарына немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес негіздеу: зерттеуде тұжырымдалған әрбір ғылыми нәтиже жаңалығының дәрежесі келесідей:

1-нәтиже жаңа. Зерттеуде цифрлық ортада мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеудің теориялық-әдіснамалық негіздері нақтыланды. «Орта», «цифрлық орта», «қауіпсіздік», «қауіпсіз мінез-құлық», «цифрлық қауіпсіздік», «педагогикалық сүйемелдеу»

ұғымдарының мәні мен өзара байланысы ғылыми тұрғыдан жүйеленіп, зерттеу мәселесінің тұжырымдамалық негізі айқындалды. Цифрлық ортадағы бала қауіпсіздігі баланың жас ерекшелігі, психологиялық қорғалуы, әлеуметтік тәжірибесі және цифрлық кеңістіктегі әрекет сипатының бірлігінде қарастырылды. Цифрлық қауіпсіздік баланы тек бақылау немесе шектеу арқылы қорғау емес, қауіп-қатерді тануға, қауіпсіз әрекет жасауға, ересекке уақтылы жүгінуге және сақтық мәдениетін қалыптастыруға бағытталған педагогикалық үдеріс ретінде негізделді. Алынған нәтиженің жаңалығы – мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың цифрлық ортадағы қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеу мәселесінің тұлғалық-бағдарлы, жүйелілік, іс-әрекеттік, құзыреттілік, әлеуметтік-педагогикалық және экожүйелік тұғырлар негізінде кешенді қарастырылуында. Бұл нәтиже мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінде цифрлық қауіпсіздік мазмұнын ғылыми тұрғыдан толықтырып, балалардың қауіпсіз мінез-құлық мәдениетін қалыптастырудың теориялық негізін жетілдіруге мүмкіндік береді. Нәтиженің маңыздылығы Қазақстан Республикасындағы білім беруді цифрландыру, қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыру, бала құқықтарын қорғау және мектепке дейінгі білім беру сапасын арттыру бағыттарымен сәйкес келеді.

2-нәтиже жаңа. Зерттеуде мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың цифрлық ортадағы қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеудің экожүйелік әлеуеті анықталды. Бала қауіпсіздігі педагог, ата-ана, мектепке дейінгі ұйым, цифрлық білім беру ресурстары және тәрбиелік ортаның өзара ықпалдастығы негізінде жүзеге асатын кешенді педагогикалық үдеріс ретінде қарастырылды.

Экожүйелік тұғыр негізінде қауіпсіз цифрлық тәжірибені ұйымдастыру, педагог пен ата-ананың серіктестігін күшейту, жас ерекшелігіне сай цифрлық ресурстарды пайдалану, интерактивті ойындар мен жағдаяттық тапсырмалар арқылы қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастырудың педагогикалық мүмкіндіктері жүйеленді. Алынған нәтиженің жаңалығы – цифрлық ортадағы бала қауіпсіздігін жеке бақылау немесе шектеу әрекеті ретінде емес, баланың әлеуметтік ортасы, отбасы, педагогикалық қолдау және цифрлық ресурстармен өзара байланыста дамитын көпдеңгейлі педагогикалық құбылыс ретінде негіздеуінде. Нәтиженің маңыздылығы мектепке дейінгі ұйымдарда қауіпсіз цифрлық орта қалыптастыруға және балалардың қауіпсіз мінез-құлық мәдениетін дамытуға арналған ғылыми-әдістемелік негізді толықтыруымен сипатталады.

3-нәтиже жаңа. Цифрлық ортада мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеудің құрылымдық-мазмұндық моделі әзірленді. Модель мақсаттық, әдіснамалық, мазмұндық, үдерістік-технологиялық және нәтижелік-бағалау блоктарының өзара байланысы негізінде құрылып, балалардың цифрлық ортадағы қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруға бағытталды. Модельдің әдіснамалық негізін аксиологиялық, жүйелілік, іс-әрекеттік, тұлғалық-бағдарлы, интегративті, когнитивтік, инновациялық, орта және әлеуметтік-педагогикалық тұғырлар құрайды. Оның мазмұнында цифрлық қауіп-қатерлерді тану, қауіпсіз әрекет тәсілдерін меңгеру, ересекке уақтылы жүгіну, интерактивті ойындар мен

жағдаяттық тапсырмалар арқылы сақтық мәдениетін дамыту жолдары жүйеленді. Модель аясында мотивациялық-құндылықтық, когнитивтік-мазмұндық, іс-әрекеттік-практикалық және рефлексивтік-бағалаушылық компоненттері айқындалып, оларға сәйкес өлшемдер, көрсеткіштер мен деңгейлер (оңтайлы, жеткілікті, жеткіліксіз) нақтыланды. Алынған нәтиженің жаңалығы – балалардың цифрлық ортадағы қауіпсіздігін педагог, ата-ана, мектепке дейінгі ұйым, цифрлық ресурстар және тәрбиелік орта ықпалдастығы арқылы жүйелі сүйемелдеудің ғылыми-әдістемелік негізін ұсынуында.

4-нәтиже жаңа. Цифрлық ортада мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеуге арналған кешен әзірленіп, оның тиімділігі тәжірибелік-эксперименттік жұмыс барысында тексерілді. Кешен балалардың цифрлық қауіп-қатерлерді тану, қауіпсіз әрекет тәсілдерін меңгеру, ересекке уақтылы жүгіну және цифрлық ортада сақтық мәдениетін қалыптастыру дағдыларын дамытуға бағытталды.

Зерттеу аясында «Мектеп жасына дейінгі балалардың киберқауіпсіздік дағдыларын интерактивті ойындар арқылы дамыту» оқу-әдістемелік құралы, «CyberBalapan» білім беру стартапы, педагог-тәрбиешілерге арналған «Цифрлық ортадағы қауіпсіз балалық шақ» оқу-әдістемелік құралы және ата-аналарға арналған «Экран артындағы әлем: балаңызды қорғауға көмектесетін 10 қадам» нұсқаулығы әзірленді.

Тәжірибелік-эксперименттік жұмыс нәтижелері ұсынылған әдістеменің балалардың цифрлық ортадағы қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруға оң ықпал ететінін көрсетті. Зерттеу нәтижелері негізінде мектепке дейінгі ұйым жағдайында балалардың цифрлық қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеуге арналған әдістемелік кешеннің әзірленіп, тәжірибе жүзінде негізделуінде. Аталған нәтиже педагогтер мен ата-аналарға арналған практикалық ұсыныстарды жүйелеп, мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында қауіпсіз цифрлық орта қалыптастырудың әдістемелік негізін толықтыруымен сипатталады.

Ғылымның даму бағыттарына немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі: диссертациялық зерттеу Қазақстан Республикасының білім беру жүйесін дамытуға бағытталған мемлекеттік саясаттың басым бағыттарына және қолданыстағы нормативтік-құқықтық құжаттарға сәйкес жүргізілді. Атап айтқанда, Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың Ұлттық құрылтайдың бесінші отырысында сөйлеген сөзінде айқындалған білім беру мен тәрбие саласын жаңғырту міндеттері; Қазақстан Республикасының «Білім туралы» және «Баланың құқықтары туралы» заңдары; БҰҰ-ның Бала құқықтары туралы конвенциясы; «Балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау туралы» Заңы; «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты»; Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделі; Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы және оған арналған нұсқаулық; Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы, Киберқауіпсіздік тұжырымдамасы («Қазақстанның киберқалқаны»), 2023-2029 жылдарға арналған цифрлық

трансформация, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар саласын және киберқауіпсіздікті дамыту тұжырымдамасы, «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы, 2026-2030 жылдарға арналған "Қазақстан балалары" тұжырымдамасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2026 жылғы 29 қаңтардағы № 56 қаулысы зерттеу барысында басшылыққа алынды.

Докторанттың әрбір жарияланымды дайындауға қосқан үлесі (диссертация авторының жарияланымның жалпы көлемінен пайызбен өлшенген үлесі көрсетілген): диссертациялық жұмыс бойынша 11 ғылыми еңбек жарыққа шықты, соның ішінде 3 оқу әдістемелік құрал, 1 мақала 52 - пайыздық Q2 импакт-факторы бар халықаралық ғылыми журналдар базасында (Scopus базасында) жарияланды. Оның ішінде 3-і Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласында сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған басылымдарда, Қазақстан Республикасында ұйымдастырылған халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарында 2 мақала, жақын және алыс шет елдерде өткізілген халықаралық-практикалық конференция материалдарында 2 мақала басылып шықты.

1. Pre-service early childhood educators' attitudes toward supporting digital safety of preschool children. International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE) Vol. 15, No. 3, June 2026, pp. 2449-2458 ISSN: 2252-8822, DOI: 10.11591/ijere.v15i3.38841. Percentile – 52 %. Мақалада болашақ мектепке дейінгі білім беру педагогтерінің мектеп жасына дейінгі балалардың цифрлық қауіпсіздігін қолдауға бағытталған көзқарастары, даярлық деңгейі және педагогикалық сүйемелдеу мүмкіндіктері сипатталған. Докторанттың қосқан үлесі – 75%. (Қосалқы авторлар: Bulshekbayeva A., Kyuyakbayeva U., Akhataeva K., Atemkulova N.).

2. Мектеп жасына дейінгі ересек балалардың кибермәдениетін дамытудың педагогикалық аспектілері. Абай атындағы ҚазҰПУ Хабаршысы. Педагогика ғылымдары сериясы. 84, 4 (2024), 378–390. DOI: <https://doi.org/10.51889/2959-5762.2024.84.4.034>. Мақалада мектеп жасына дейінгі ересек балалардың кибермәдениетін дамытуда цифрлық қауіпсіздік, ақпараттық ағынды дұрыс қабылдау және ата-ана мен тәрбиешінің педагогикалық қолдауының маңызы қарастырылған. Докторанттың қосқан үлесі – 80% (Қосалқы авторлар: Булшекбаева А.И., Онланбекқызы Г.).

3. Интерактивті ойындар арқылы балалардың кибергигиена және қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру. Абай атындағы ҚазҰПУ Хабаршысы. Педагогика ғылымдары сериясы. 88, 4 (2025), 399–412. DOI: <https://doi.org/10.51889/2959-5762.2025.88.4.035>. Мақалада мектеп жасына дейінгі балалардың кибергигиена және қауіпсіздік мәдениетін қалыптастырудың ғылыми-педагогикалық негіздері көрсетілген. Докторанттың қосқан үлесі – 90% (Қосалқы авторлар: Булшекбаева А.И.).

4. Game-based technologies for developing cyber hygiene and safe behavior skills in senior preschool children. Қазақстанның педагогикалық хабаршысы. 83, 2 (2026) 66–87. DOI: <https://doi.org/10.52301/1991-0614-2026-2-66-8>. Мақалада мектеп жасына дейінгі ересек топ балаларының кибергигиена және қауіпсіз

мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруда ойын технологияларын қолданудың ғылыми-педагогикалық негіздері мен практикалық тиімділігі қарастырылған. Докторанттың қосқан үлесі – 80% (Қосалқы авторлар: Булшекбаева А.И., А. Ural).

5. Pedagogical frameworks for ensuring cybersecurity in early childhood education. Гази университеті мен Анкара Хаджи Байрам Вели университеті ұйымдастырған 7-ші Халықаралық әлеуметтік ғылымдар конгресінің (USOBAK) материалдары, 06-07 мамыр 2025 ж. – Анкара, Түркия, 2025. – 90-97-бб. – ISBN: 978-605-82037-9-2. Мақалада мектепке дейінгі білім беру жағдайында балалардың киберқауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған педагогикалық тәсілдер мен әдістемелік негіздер қарастырылған. Докторанттың қосқан үлесі – 90% (Қосалқы авторлар: Булшекбаева А.И., А. Ural).

6. Мектеп жасына дейінгі балалардың киберқауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеудің ерекшеліктері. In the World of Science and Education: халықаралық ғылыми-практикалық журнал. – Алматы, Қазақстан, 2024. – 15 желтоқсан. – Б. 41-44. – DOI: 10.24412/3007-8946-2024-151-41-44. – ISSN 3007-8946. Мақалада мектеп жасына дейінгі балалардың киберқауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеудің маңызы мен оны мектепке дейінгі білім беру тәжірибесінде ұйымдастыру ерекшеліктері көрсетілген. Докторанттың қосқан үлесі – 90% (Қосалқы авторлар: Булшекбаева А.И.).

7. Ақпараттық қоғамдағы мектеп жасына дейінгі баланың кибермәдениеті мен қауіпсіздігі. Ғалым-дидакт, педагогика ғылымының докторы, профессор Талғат Сабыржанұлы Сабыровтың туғанына 95 жыл толуына арналған «білім берудегі тюнинг: дидактика, психодидактика, социодидактика, кибердидактика, нейродидактиканың тоғысуындағы әлемдік тәжірибенің даму тенденциялары» атты халықаралық нетворкинг материалдары, 12 сәуір 2024 жыл, 133-136. ISBN 978-601-353-269-1. Мақалада мектеп жасына дейінгі балалардың ақпараттық қоғамдағы кибермәдениетін дамыту және цифрлық ортадағы қауіпсіз мінез-құлқын қалыптастыру мәселелері сипатталған. Докторанттың қосқан үлесі – 90% (Қосалқы авторлар: Булшекбаева А.И.).

8. Мектепке дейінгі жастағы балалардың ойын әрекеті киберқауіпсіздік дағдыларын қалыптастыру. Педагогика ғылымдарының докторы, профессор Манкеш Ақсәуле Ерженбайқызының 70 жылдық мерейтойына арналған «Мектепке дейінгі заманауи білім беру: тәжірибе және перспективалар» атты халықаралық ғылыми форумның материалдары 11 сәуір 2025 жыл 105-108 беттер. ISBN 978-601-353-356-8. Мақалада мектепке дейінгі жастағы балалардың ойын әрекеті арқылы киберқауіпсіздік дағдыларын қалыптастырудың педагогикалық мүмкіндіктері қарастырылған. Докторанттың қосқан үлесі – 100% .

9. Мектеп жасына дейінгі балалардың киберқауіпсіздік дағдыларын интерактивті ойындар арқылы дамыту. Баспаға Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Педагогика және психология факультетінің ғылыми кеңесінде 2025 жылдың 28-желтоқсанында №4 хаттамасымен мақұлданған. Алматы: «Қазақ университеті» баспасы, 2026. – 164 б. ISBN 978-601-04-7411-6. Оқу-әдістемелік құралда мектеп жасына дейінгі балалардың

киберқауіпсіздік дағдыларын интерактивті ойындар арқылы дамытудың мазмұны, әдістемелік жолдары және практикалық тапсырмалары ұсынылған. Докторанттың қосқан үлесі – 90% (Қосалқы авторлар: Булшекбаева А.И.).

10. Цифрлық ортадағы қауіпсіз балалық шақ: мектепке дейінгі ұйым педагогтеріне арналған оқу-әдістемелік құрал. Баспаға Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика кафедрасының 2026 жылдың 30 наурыздағы №8 хаттамасымен мақұлданған. Алматы: «Қазақ университеті» баспасы, 2026 – 272 б. ISBN 978-601-04-7600-4. Оқу-әдістемелік құралда цифрлық орта жағдайында мектепке дейінгі жастағы балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған педагогикалық тәсілдер, әдістер мен практикалық ұсынымдар жүйеленген. Докторанттың қосқан үлесі – 90% (Қосалқы авторлар: Булшекбаева А.И.).

11. Экран артындағы әлем: балаңызды қорғауға көмектесетін 10 қадам: ата-аналарға арналған нұсқаулық. Баспаға Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика кафедрасының 2026 жылдың 29 мамырдағы №10 хаттамасымен мақұлданған. Алматы: «Қазақ университеті» баспасы, 2026 – 164 б. ISBN 978-601-04-7632-5. Нұсқаулықта ата-аналарға мектепке дейінгі жастағы баланың цифрлық ортадағы қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, экран уақытын дұрыс ұйымдастыруға және ықтимал онлайн қауіптерден қорғауға бағытталған 10 практикалық қадам ұсынылған. Докторанттың қосқан үлесі – 90% (Қосалқы авторлар: Булшекбаева А.И.).